

עם הספר

מיכי (יחיאל-מיכאל) יוספי, כיום תושב שילה, ידוע בשיחות הנפש שלו, המוצאות נתיבים ללבבות רבים. הרעיונות והתובנות שהוא משמיע שאובים מהים הגדול של תורת החסידות לגוניה, והוא מעביר אותם בגובה העיניים ובשפה שווה לכל נפש.

הספר 'שיחת חברים' כשמו כן הוא - שיחות נפש בסגנון ישיר וגלוי, כפי שהוא נוהג לדבר. בחלק זה, השני בסדרה, הוא כותב ומשוחח אודות משמעותן של מועדי ישראל וזמנים מיוחדים בלוח השנה.

כל פרק בספר הוא כעין התוועדות קצרה, והוא מעביר רעיונות חסידיים עמוקים בדרך זורמת ומושכת לב. הרעיונות מתובלים בסיפורים חסידיים ובחיבור לעולם המעשי ולחיים של כל אחד ואחת מאיתנו.

פרקי הספר פורסמו מעל דפי עלון 'קרוב אליך' ועתה כונסו ונערכו במהדורה זו.

ספר מעורר מחשבה וכמיהה להתעלות ולהתקדמות רוחנית.

ספריית קרוב אליך

חודש אלול לא בחוץ. חפש בכיס שלך! < 10 / המיליונר
 הגיע < 14 / להפוך כעס לרחמים < 18 / לפרוץ דרך באלול <
 22 / הסבר פניך לאזרח < 25 / ורק אם נאמין < 29 / שלושה
 משפטים לשנה החדשה < 33 / להיפרד מקללותיה < 38

ראש השנה יהיה איך שיהיה < 44 / אל תִּשְׁנו את ימיכם < 51

עשרת ימי תשובה לחזור בתשובה זה
 להיות מבסוט < 56 / אל תפגע בעצמך < 60

יום כיפור האחרון שתסלח לו < 66 / איזו
 חתימה מתוקה! < 70 / לאט עם הסליחה < 74

סוכות מלון מיליון כוכבים < 80 / הכל
 כאן! < 85 / דיבורים של ערבה < 89

שפחת תורה בדליים ובחביות < 94

חשוון מתוק־חשוון < 100

י"ט כסלו גאולה טובה < 106

חנוכה כשהרמב"ם מתרגש < 110 / מה אתה
 מדבר? < 114 / הנס היומי < 117 / אלוקי חנוכה
 ענני! < 121 / "אף אחד לא קרא לך!" < 125 / אברהם
 אבינו, בקבוק השמן השבור ושמלת הילדה < 130

עשרה בטבת על מה חושבים כשיהודים
 זורקים עליך אבנים < 136

שובבי"ם שובבים שייכים < 142

ט"ו בשבט אל תצטע"ר < 148 / תוריד
 ת'ראש < 152 / ניגון של רועה < 156

פורים ודעותיהם שונות מכל עם < 162 /
יין ב־400 ש"ח < 166 / מצא חן באדר < 170 / רבע
שעה באמצע הריקודים < 174 / קח את הלבוש ואת
הסוס < 178 / "וזהו נס פורים!" < 183 / הצד המואר של
התחפושת < 187 / איש לְרֵעֵהוּ < 190 / מרבים בעצבות < 194

ניסן על ספרים ואילנות < 200

פסח תן למישהו אחר לנהל < 206 / לשאול ולהקשיב
כמו ילד < 209 / מבקשים תשובה < 213 / מעשה
ממרור < 218 / מישהו תמיד איתי < 224 / לא לשכוח
לפני 'קדש' < 228 / חירות, שלב א' ושלב ב' < 232

ספירת העומר חסידים וגבורות <

238 / דרוש: מכשיר שמיעה < 242

יום הזיכרון לך דומיה תהילה < 248

יום העצמאות תן לעצמך, כמה שאתה רוצה < 254

ל"ג בעומר לעשות מירון אצלנו בסלון < 260 / חביבותא
דרשב"י < 264 / צריך לומר וואו!! < 268 / הרבי של כולנו < 272

יום ירושלים וְלִירוּשָׁלַיִם עִירָךְ < 278 / עיר האחדות
< 282 / ירושלים של מעלה מטעם ודעת < 286

שבועות האם אתה נאמן? < 292 / הזדמנות להתקרבות
< 296 / מגילת הנחמה < 301 / מנות שמחה < 305

תמוז חודש ראובן < 310

בין המצרים מקומו של עולם < 316 / אבלות פעילה
< 321 / אתה זה וינרבי? < 325 / מקדש למשוגעים בלבד
< 329 / תפילה מאוחרת, ארוחה מאוחרת < 334 / השבת
הגבוהה בשנה < 338 / הארון שלא זז מהמקום < 342

לא בחוץ. חפש בביים שלך!

שלום חברים! שיהיה לכם חודש אלול טוב ושמח! אשרינו שזכינו להגיע לפתחו של חודש אלול. מראש חודש והלאה מתחיל מהלך של ארבעים יום מיוחדים, עד מוצאי יום כיפור. אחרי חטא העגל, שבעטיו נשברו הלוחות הראשונים, עלה משה רבינו להר סיני כדי לקבל לוחות שניים. בימים הללו הקב"ה התפייס וקיבל ברצון את תשובתם של ישראל, ולכן אלו ימים מתאימים במיוחד לתיקון מערכות יחסים ולהתפייסות בין אדם לחברו. ארבעים היום הללו, שכוללים את כל אלול, ראש השנה ויום הכיפורים, הם גם הזמן הכי טוב לשינוי הרגלים לטובה.

ב'צעטיל קטן' של רבי אלימלך מליז'נסק הוא מדבר על כך שבאופן כללי, ארבעים יום זאת יחידת זמן שמחוללת שינוי. כל נושא שדורש שינוי הרגלים ועבודת המידות, אם מתמידים בו ארבעים יום - השינוי מתקבע, כקניין בנפש. למרות שבכל תאריך אפשר להתחיל מסלול של ארבעים יום, ההזדמנות הטובה ביותר מתחילה בראש חודש אלול הבא עלינו לטובה. מן הסתם ראיתם לא פעם המלצה על מעשה שנעשה במשך ארבעים יום

כסגולה לעניין כזה או אחר שרוצים לשנות לטובה. המקור לכל הסגולות האלו, נובע מארבעים היום הללו של אלול ותשרי.

הפחבוא האפיתי

המשפיע החב"די, ר' מנדל פוטרפס, סיפר פעם סיפור מעניין מהתקופה שבה היה כלוא בסיביר. האסירים באותו מקום מאוד אהבו את משחק הקלפים, אלא שהוא היה איסור חמור על פי הכללים של מחנה האסירים. מפעם לפעם הייתה מגיעה הלשנה לצוות המחנה, והסוהרים היו באים לערוך חיפוש יסודי מאוד בחדרי האסירים. למרבה הפליאה, למרות החיפושים הקדחתניים, האסירים תמיד הצליחו להחביא את הקלפים, והסוהרים לא מצאו כלום.

ר' מנדל עצמו היה מאוד סקרן לדעת איך האסירים מצליחים לרמות את הסוהרים. למרות שמן הסתם ר' מנדל היה עסוק בשינון פרקי תניא בעל פה ולא במשחקי קלפים, בכל זאת עניין אותו איך חבריו למאסר מצליחים לרמות את הסוהרים. בשלב מסוים, הוא פנה אל אחד מראשי האסירים שהיה בידידות איתו, ושאל "איפה אתם מחביאים את זה?"

האסיר הסכים לגלות לו את הסוד. הוא אמר שבזריזות ידיים מופלאה, הם מטמינים את הקלפים במקום הכי בטוח - בכיס של הסוהר עצמו. הסוהר מחפש בכל פינה בתא, אבל הוא לא מעלה בדעתו שהקלפים מוטמנים בכיס שלו. ברגע שהסוהר נכנס, האסירים השחילו את הקלפים לכיס שלו, ואחרי החיפוש היסודי, כשהוא עמד לצאת, עוד פעם בזריזות נפלאה האסירים שלפו את הקלפים בחזרה. קשה לדמיין איך פועלים בכזאת מהירות, אבל כך היה הסיפור.

כשסיפרתי את הסיפור הזה לילדים שלי, הם ממש התפעלו ואמרו: "וואו! אצל הסוהר עצמו! איזה גאונות!" כמובן שהגאונות היא גם ברעיון, אבל לא

פחות מזה בזריזות הנפלאה. בכל אופן, אחרי ששמעתי את הסיפור בפעם הראשונה, חשבתי לעצמי איך אפשר לקבל ממנו השראה או רעיונות לעבודת ה'. אמנם מדובר בסיפור אמיתי שקרה במציאות, אבל גם סיפורים כאלה יכולים לשמש כמשל. כשיש סייעתא דשמיא, אז אפשר למצוא נמשל מתאים לכל פרטיו ודקדוקיו של הסיפור. והאמת היא, שגם אם קיבלנו מסר רק מהיבט מסוים של הסיפור, כדאי לנו לקבל אותו בברכה.

המסר שאני למדתי מהסיפור הזה, קשור ממש לחודש אלול. אתם יודעים שכל אחד מאתנו מחפש הרבה מאוד פעמים הדרכה או תוכנות שיעזרו לו לעשות שינוי בחיים. אדם מנסה לשמוע משהו חדש, או לגלות שיעור חדש, כדי להתחיל אלול שונה,

בשלב מסוים, הוא פנה אל אחד פראשי האסירים שהיה בידידות איתו, ושאל "איפה אתם פחביאים את זה?"

ובעקבותיו שנה חדשה. הניסיון הרגיל שלנו הוא לחפש בחוץ, ולא לנסות לראות מה יש אצלנו בתוך הכיס, זאת עצת הגנבים - ובמקרה שלנו - היצר הרע.

הפפתחות בפנים

הרעיון הזה דומה לסיפור של האוצר מתחת לגשר. יהודי שנסע למרחקים בעקבות חלום אל האוצר שמתחת לגשר, וכשהגיע לחפור שם, השומר הגוי גרם לו להבין שהאוצר נמצא בתנור שלו אצלו בבית. במידה מסוימת, היצר הרע, הכוח הרוחני שרוצה למנוע אותנו מלהשתמש בידע שנצרך לנו, מחביא מאיתנו את התוכנות שכבר נמצאות אצלנו, ויכולות להועיל לנו להשתנות לטובה. לכן, גם אם נחפש בכל מקום ביסודיות - לא נמצא. האוצר טמון אצלנו ממש, והעבודה היא לחשוף אותו, ולהתחיל להשתמש

בו. כל אחד צריך לשאול את עצמו, האם הוא מסכים לחפש אצלו בכיס את מה שהוא כל כך צריך.

בשלב ראשון ננסה לחשוב מה אנחנו מחפשים בחוץ ומקווים כל הזמן לקבל אותו מאחרים, ומתוך כך ננסה לחשוב, שאולי כבר יש לנו את התובנות שאנחנו צריכים. השלב הבא הוא, להסכים להשתמש באוצרות שמצאנו בתוכנו. בשפת החסידות, המהלך הזה נקרא הפיכת אורות 'מקיפים' לאורות 'פנימיים'. ה'מקיפים' הם רעיונות רוחניים מופשטים, שאנחנו יודעים אותם אבל לא חיים על פיהם בפועל. כאשר מתרגלים אותם, ומוצאים דרכים ליישם אותם למעשה, הם הופכים להיות 'פנימיים' - כלומר, חלק ממצואות החיים בפועל.

כאשר יהודי מיישם את הרעיונות שכבר קיימים אצלו כידיעות, והופך אותם למנוע שמקדם אותו, הוא זוכה למתנות רבות ונפלאות, ועוד יגלה בעזרת ה' עוד ועוד מתנות בכיסו, מוכנות לשימוש. צריך להתחיל בעניין אחד שכבר קיים אצלך איפה שהוא, וליישם אותו. בהמשך יבואו עוד ועוד עניינים כאלה, עם תוספת מרובה של שפע מבורך.

אם ניצמד שוב למשל, אתם מוזמנים לבדוק מיד בכיס שלכם. כמו שלפעמים מחפשים את הפלאפון או משהו אחר, ודופקים על הכיסים קדימה ואחורה, אז כדאי לעשות תנועה דומה - רק בנפש - כלפי הרעיונות הרוחניים, שלהם אנחנו מייחלים.

המיליונר הגיע

שלום חברים! אתם יודעים, האמת היא שרק בגלל שאלול הוא חודש של רחמים, הוא יכול להיות גם חודש של סליחות. כי בשביל שבן אדם יעז להוציא החוצה את כל מה שהוא פגם נגד הקדוש ברוך הוא ונגד הזולת ויבקש סליחה, הוא צריך הרבה רחמים. כשבאים לבקש סליחה, לפעמים הלב מתכווץ - אנחנו לא רוצים להיזכר בכאב, בעוולות שעשינו או במה שעברנו על רצון ה' ומדחיקים הכל.

בדרך כלל אנחנו פוחדים להציף דברים, אפילו בשביל סליחה. אבל האמת היא, שברגע שמבינים שיש כלפינו רחמים אמיתיים, ושהקדוש ברוך הוא כל כך אוהב אותנו, אז הרחמים נותנים את הכח לסליחות. שני הדברים ממש תלויים אחד בשני.

אתם יודעים, שלרב עדין אבן־ישראל (שטיינזלץ) ע"ה היה חוש לתת משלים שממש נוגעים אל הנפש! בקשר לחודש אלול, הוא אמר פעם משל כזה: דמיינו אדם שיש לו חובות עצומים. פתאום, בא אליו אדם עשיר, מולטי־מיליונר, ואומר לו: "שמע יהודי יקר! אני יודע על החובות שלך, ואני יודע כמה מצייקים לך כל בעלי החובות למיניהם, והחלטתי לקבל על עצמי לכסות את כל החובות שלך!" ברור, שהיהודי זה שמח מאוד. אבל עכשיו

תדמיינו הלאה את הסיטואציה: איך הוא ייכנס הביתה. הוא יבוא ויצעק לאשתו: "אשתי היקרה - תגידי, יש איזה חובות ששכחנו מהם? יש איזשהו שטר חוב שאולי במהלך הזמן שכחנו איפה הוא?".

ברור שכל היחס שלנו לחובות, שבדרך כלל אנחנו מנסים לא לחשוב עליהם, היה משתנה לגמרי! כשמישהו אומר לך "אני אכסה לך את כל החובות" אתה נכנס למהלך נפש חדש, ואתה מתחיל לחפש ולפשפש לראות אם יש איזה חוב ששכחת ממנו, כי הנה עכשיו זו הזדמנות פז למחוק אותו.

באופן פשוט, המשל הזה מסביר נהדר את מה שקורה בחודש אלול. החודש הזה, הוא הזדמנות כל כך שמחה, כל כך מאירה, לתקן ממש את הכל. עם צורת חשיבה כזאת, אפשר בשמחה גדולה לפשפש בכל מעשינו, ולהעלות דברים שהדחקנו אל התת־מודע. כך אפשר גם להתוודות עליהם, וממילא להשתחרר מהנטל המעיק שלהם. מתוך כך אפשר לבוא פנויים מכל משא ועוון שמכביד עלינו ומונע מאתנו את ההתחדשות, ולזכות לקבל אור פני מלך חיים בראש השנה.

חוזרים לפציאות

אתם יודעים, שכששומעים סיפורים על צדיקים, העבודה היא "והחי יתן אל ליבו". זאת אומרת, שבסיפור אנחנו לא מדברים על מה שהיה פעם ועכשיו איננו, אלא מאזינים לסיפורים אודות הצדיקים בשביל לקבל מהם השראה לחיינו שלנו, בכל התחומים. אנחנו מקבלים ניצוצות מאותה אישיות ומהעבודה הנפלאה שהיא פעלה. מוטל עלינו לראות היכן מה ששמענו שייך אלינו ויכול להאיר את דרכנו.

בחב"ד מספרים בשם הרבי הצמח צדק, סיפור שהוא סיפר על עצמו. הוא העיד שבצעירותו הוא היה פעם ביחידות אצל הסבא שלו - האדמו"ר הזקן בעל התניא, והאדמו"ר הזקן חזר לפניו על תורה שהוא שמע הרבה שנים

קודם לכן מהמגיד ממזריטש. את התורה הזו אמר המגיד לפני כל החבריא קדישא שלו. הרב המגיד דיבר על הפסוק "ושבת עד ה' אלוקיך".

המגיד הסביר, שיהודי צריך לעבוד כדי שהאלוקות - האור של ה' יתברך, יופיע בתוך המציאות. "ושבת", כלומר, תעשה תשובה, "עד ה'" - עד ששם הוי"ה, שהוא השם הכללי של הקדוש ברוך הוא, שלא מתגלה בעולם, יהפוך להיות "אלוקיך" - כלומר, גלוי בתוך העולם. שם 'אֱלֹהִים' הוא בגימטרייה 'הטבע', ויהודי צריך שה' יתברך יופיע

בחיי היום יום שלו, בכל צדדי החיים הטבעיים: בעסקים, בבית המדרש, בחקלאות ובחיי המשפחה. בכל תחום שלא יהיה, צריך להוריד את שם הוי"ה העליון לכדי התגלות בתוך המציאות של עולם הזה.

הוא יבוא ויצעק לאשתו:
 "אשתי היקרה - תגידי,
 יש איזה חובות ששכחנו
 מהם? יש איזשהו שטר
 חוב שאולי בפהלך הזמן
 שכחנו איפה הוא?"

זה גדול עליי

האדמו"ר הזקן המשיך וסיפר לצמח צדק, שכל החבורה הקדושה של תלמידי המגיד היו בהתפעלות והתעוררות גדולה. עכשיו אמנם חזרנו על הווארט הזה בתמצית, אבל אצל הרב המגיד כל תורה שנאמרה היתה בוודאי עם השגות גבוהות ועומקים גדולים שפתחו את הלבבות. אדמו"ר הזקן המשיך לספר, שרבי זושא מאניפולי אמר לכולם: "העניין הזה גדול עליי! אני לא יכול להגיע למדרגה הזאת של התשובה וליישם בחיים שלי את הדרשה הנפלאה הזאת". הוא אמר, שבמקום הרעיון הזה, הוא יחלק את עניין התשובה לחלקים. הוא לקח את המילה 'תשובה' בתור ראשי תיבות של חמישה פסוקים, שהם כעין תחנות, או תובנות שונות לעבודת התשובה.

לפי ר' זושא, העיקר שכל אחד מאתנו צריך לזכור, הוא ראשי-התיבות של המילה 'תשובה'. המקור של הסיפור הוא בלוח ה'יום יום' החב"די, בתאריך ג' תשרי. מעניין מאוד לעיין שם, כי למרות שהווארט הראשון עצמו הוא כבר כל כך נפלא, במשך חמשת הימים הבאים מובאים עוד ביאורים קצרים של הרבי הרש"ב לכל אחד מהפסוקים שהביא רבי זושא. גם מעניין שיש שם פירוט מתי בדיוק ואיך שמע הצמח צדק את הסיפור מהאדמו"ר הזקן - הכל לפרטי פרטים. אצל חסידים הקפידו תמיד שלא רק לומר את הווארט, אלא גם להדגיש את הסיפור השלם - איך השתלשל והגיע אלינו אותו רעיון.

בכל אופן, נחזור לר' זושא. במילה תשובה מצא ר' זושא רמז לחמישה פסוקים: ת' - מרמזת על "תמים תהיה עם ה' אלוקיך". ש' - מרמזת ל"שויתי ה' לנגדי תמיד". ו' - "ואהבת לרעך כמוך". ב' - "בכל דרכיך דעהו". והאחרונה, ה' - "הצנע לכת עם ה' אלוקיך". ר' זושא נתן לנו את הקוד, וכעת מוטל על כל אחד מאתנו לפרש לעצמו את העומק של עבודת התשובה שלומדים מהפסוקים הללו. רק חשוב לשים לב, שכל החמישה צריכים להיות ביחד, ממש כמו באגודה של הלולב.